

koledě „Good King Wenceslas“. Zpívá se tradičně na svatého Štěpána a natolik zlidověla, že ji v 60. letech přezpívala skupina Beatles, objevila se v jedné z epizod animovaného seriálu Simpsonovi a její úvodní sloku můžeme slyšet v každoročně reprízovaném britském romantickém filmu Láska nebeská. Zpívá ji tu britský premiér se svým průvodcem na naléhání dětí, když obchází dům od domu, aby našel svou milou.

*„Na Štěpána dobrý král Václav z okna hledí,
všude kam se podívá, závěje a ledy.
Svítil měsíc a byl mráz, pátil jako divý,
a vtom spatří chudáka, jak tam sbírá dříví.
,Hola, páže,‘ pravil král, ,podívej se honem.
Odkud je ten sedláček, víš-li něco o něm?’
,Pane můj, ten sedláček bydlí támhle kdesi
u studánky v chalupě pod samými lesy.’
,Přines maso, přines chléba pár a polen k tomu,
zanesem to ještě dnes sedláčkovi domů.’
A tak šli, král s pážetem, a tak vyrazili,
i když venku vítr dul a vyl ze vši síly.
,Pane můj, je hrozná tma a je hrozná zima.
Sotva jdu, už nemůžu, strach mě z toho jímá.’
,Vkládej nohy do mých stop a pojd’ dál, můj hochu!
Za chvíli ti nebude zima ani trochu.’
Vkládal nohy krok co krok do stop po svém králi,
a kam vkročil svatý král, tam i sněhy hrály.
Proto, věřte, křesťané, boháči i pání,
ten, kdo cítí s chudými, dojde požehnání.“*

My se však v našem vyprávění vrátíme zpátky na Václavské náměstí v centru Prahy, kam přijížděly průvody slavnostně

A jak se to stalo, že se nejznámějším hrdinou britské vánoční koledy stal právě český světec? Skladbu vytvořil v roce 1853 britský kněz John Mason Neale. Na melodii původně skandinávské písně ze 13. století přidal anglický překlad básně, kterou sepsal český buditel 19. století Václav Alois Svoboda. Proč si ale britský skladatel vybral zrovna českou báseň, to dodnes nikdo neví.

nastrojených koní spolu se svými jezdci, aby se jeden před druhým předváděli, co který z nich dovede. Bývala to tenkrát

velká sláva a nebývalá podívaná, při které teklo víno proudem. Tradice totiž velela na svatého Štěpána prodávat víno z pražských vinic za poloviční cenu, a tak se čepovalo nejen v hospodách, ale i přímo z vozů nebo ze sudů na ulici.

Proto Pražané, kteří vlastnili alespoň několik keříků vinné révy, nad nimi po větru rozhazovali svěcenou sůl a vinice kropili vínem. K tomu se u stánků prodávala spousta teplého jídla s tzv. svatoštěpánským chlebem, do kterého se přidávaly brambory a tuřín a který byl dvakrát tak velký než obvykle. Celá svatoštěpánská slavnost končila v centru města pouliční veselí až dlouho po setmění. A veselili se opravdu všichni, tentokrát dokonce i sloužící a čeledíni.

„Na Štěpána není pána.“

A co znamená toto rčení? Na svatého Štěpána dostávali čeledíni výplatu a mohli měnit službu. Dnes bychom řekli, že bez udání důvodu mohli odejít k jinému hospodáři. Neodcházeli však s prázdnou. Kromě výplaty dostávali často nové oblečení, boty nebo jiné naturálie. Záleželo na tom, jak s nimi byli jejich páni spokojeni. Některým z nich ale jejich odměna moc dlouho nevydržela. Stačilo, když se potkali s dalšími pacholkami v některém z hostinců. I proto byl svátek svatého Štěpána tak bujarý.

TIP
na výlet

Když už je řeč o Václavském náměstí, byla by velká škoda nenavštívit **kostel Panny Marie Sněžné** na nedalekém Jungmannově náměstí. Gotický chrám byl založen samotným českým králem Karlem IV. v roce 1347 jako památka na jeho korunovaci. Panovník si moc přál, aby kostel vynikal svou výškou a velikostí nad všechny pražské chrámy a aby byl dokonce vyšší než katedrála svatého Víta. Při vstupu si ale nejspíš povšimnete, že rozměry poněkud nesedí – kostel je vyšší než delší! Plány